

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

LIFE Információs Nap
2024. május 22.

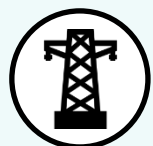
Az Európai Unió
társfinanszírozásával

LIFE- Éghajlatváltozás mérséklése és alkalmazkodás alprogram bemutatása

Kőbányai Dénes
klímapolitikai referens, Klímapolitikai Főosztály

Három kiemelt terület – hagyományos projektek

Beavatkozási területek

Pályázati tudnivalók – költségvetés, finanszírozás

Pályázati tudnivalók - értékelési szempontrendszer

Hasznos linkek, elérhetőségek

CCM - éghajlatváltozás mérséklése (*Climate Change Mitigation*):

A LIFE CCM projektek hozzájárulnak a klímasemleges gazdasághoz való, fenntartható és szociálisan igazságos átmenethez 2050-ig, valamint az egyéb, uniós üvegházgáz kibocsátás-csökkentési célkitűzésekhez (55 százalékos kibocsátás-csökkentés 2030-ig, az 1990-es szinthez képest).

CCA - éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás (*Climate Change Adaptation*):

A LIFE CCA projektek hozzájárulnak az éghajlatváltozás káros hatásaihoz történő hatékonyabb alkalmazkodáshoz: fejlesztik az ellenálló-képességet és az adaptív kapacitásokat, és csökkentik az éghajlati sérülékenységet. Hozzájárulnak az EU Alkalmazkodási Stratégiájában lefektetett célhoz, miszerint az EU 2050-re klímarezilienssé válik.

GIC - éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás (*Climate Governance and Information*):

Az *irányítási projektek* célja a jobb éghajlat-politikai irányítás elérése, valamint az éghajlatpolitika beépítése az egyéb szakpolitikákba, míg a *tájékoztatási projektek* célja az éghajlati kérdésekkel kapcsolatos tudás és információ terjesztése a projektben megszólítani kívánt célcsoportok számára az érintett stakeholderek bevonásával.

Az ózonréteget lebontó anyagok visszanyerése, újrahasznosítása és regenerálása habokban, valamint a fluortartalmú üvegházhatású gázok alternatíváinak visszanyerése, újrahasznosítása és regenerálása	• Ózonréteget lebontó anyagok és fluortartalmú üvegházhatású gázok (F-gázok) hatékony visszanyerése, újrahasznosítása/regenerálása (szigetelőhabokból, berendezésekből). • F-gáz használat alternatíváinak elterjesztése • A hűtési rendszerek, légkondicionálók és hőszivattyúk piacán lévő különböző akadályok megszüntetése (pl. kockázat-menedzsment és –csökkentés)
A közúti közlekedésben a kibocsátásmentes mobilitásra való áttérést támogató intézkedések	Fosszilis tüzelőanyagoktól való függés szintjének csökkentése, nulla kibocsátású járművek és a megújuló energia rendszerek integrációja
A nem közúti közlekedési módok dekarbonizálása, az intermodalitás és a közlekedési módok közötti váltás előmozdítása	Vasúti, légi- és tengeri közlekedés terén technológiai innovációk és operatív feltételek javítása, munkaerő képzése és átképzése
A megújuló energiaforrások előállításának és felhasználásának növelése, valamint az energiahatékonyság javítása (amennyiben a Tiszta Energia Átmenet Alprogram keretében kiírt felhívások azt nem fedik le)	Például: innovatív fenntartható biogáz és biometán termelés (pl. hulladék felhasználásával)

Az ipari termelés és a hulladékgazdálkodás energiafelhasználását és ÜHG-kibocsátását csökkentő intézkedések	Innovatív és költséghatékony technológiák és folyamatok demonstrálása
A kibocsátásra és a szén-dioxid-eltávolításra hatást gyakorló szárazföldi és tengerparti gazdálkodási gyakorlatok kidolgozása és végrehajtása, beleértve a talajokban és erdőkben található természetes szén-dioxid-elnyelők megőrzését és növelését, valamint a szén hosszú élettartamú termékekben való tárolását	CO ₂ -eltávolítási gyakorlatok talajban és biomasszában A meglévő szénkészletek megőrzése a talajban és biomasszában
Ipari megoldások a szén-dioxid eltávolítására, leválasztására, hasznosítására és/vagy tárolására	

A klímaalkalmazkodási szakpolitikák végrehajtásának, és a nemzeti, regionális és helyi alkalmazkodási stratégiák és tervek felülvizsgálatának támogatása	
Az éghajlati kockázatértékelés legkorszerűbb eszközeinek alkalmazása vagy az éghajlati veszélyek kezelését szolgáló költséghatékony alkalmazkodási intézkedések és alkalmazkodási megoldások kiválasztása;	A klímaadaptáció terén való tudásszint bővítése : adaptációs modellezési, kockázat-elemzési, menedzsment és döntéstámogatási rendszerek; monitoring, jelentéstételi és értékelési rendszerek; ex-ante projektértékelési eszközök
Természet-alapú megoldások kidolgozása és végrehajtása különböző típusú területekre (vidéki, városi és tengerparti)	Eszközök kidolgozása a természet-alapú megoldások (zöld-kék infrastruktúra elemek) elterjedésének támogatására
Az infrastruktúra és az épületek ellenállóképességének javítása	Klímareziliencia aspektusok becsatornázása az épületek és más infrastruktúra elemek építése és felújítása körüli folyamatokba

Alkalmazkodási megoldások a mezőgazdaság és az erdészet számára	Pl. természet alapú megoldások elterjesztése, reziliencia-növelő megoldások az erdészeti szektorban, vízvisszatartás, víztakarékos megoldásokra való áttérés a mezőgazdaságban
Vízgazdálkodás	Klímareziliens, fenntartható vízhasználat- és gazdálkodás, ezzel biztonságos és stabil vízellátás biztosítása, víztakarékos megoldások elterjesztése
Klímaalkalmazkodás és egészség ÚJ	A klímaváltozás emberi egészségre gyakorolt negatív hatásainak kezelése
Az összetett és halmozódó kockázatokra való felkészültség ÚJ	Extrém időjárási körülményekre való felkészültség javítása
Pénzügyi eszközök, innovatív megoldások, illetve a köz- és magánszféra együttműködése a biztosítási és klímaváltozásból adódó veszteségekről szóló adatok terén	Az extrém időjárási körülmények biztosítási piacra való bevonása, ill. egyéb pénzügyi eszközök elterjesztése a kockázatok csökkentésére; adatgyűjtési megoldások javítása

- Horizont Európa missziók (Adaptation to Climate Change; Climate-Neutral and Smart Cities)
- Horizont Európa klaszterek (Cluster 1 Health, Cluster 3 Civil security for society, Cluster 5 Climate, Energy and Mobility, Cluster 6 Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture and Environment)
- 2030-as klíma-és energiapolitikai keretrendszer
- EU Covenant of Mayors
- EU Biodiverzitási Stratégia 2030
- EU Katasztrófavédelmi menedzsment
- Európai Egészségügyi Unió
- Európai Zöld Megállapodás egyes kezdeményezései, szakpolitikái
- Partnerség kialakítása privát szereplőkkel, városokkal, szakszervezetekkel, civil szférával, oktatási intézményekkel, kutatóintézetekkel

- **Tudatosságnövelés**, magatartás-változás ösztönzése és az Európai Klímapaktum tevékenységeinek támogatása
- **Zöld készségek és kapacitás építése** a mitigációs és alkalmazkodási politikák végrehajtása érdekében
- Kapacitásépítés és tudatosságnövelés a fluortartalmú üvegházhatású gázok végfelhasználói körében és a berendezések forgalmazási láncában
- **Nemzeti, regionális és helyi klíma- és energiasztratégiák** és tervek kidolgozásának, aktualizálásának és végrehajtásának támogatása
- A **Fenntartható Pénzügyi Akciók** fejlesztéséhez és végrehajtásához kapcsolódó tevékenységek népszerűsítése
- Üvegházhatású gázok kibocsátásának nyomon követése és jelentése
- A **LULUCF szektor** földrajzi szempontokat is figyelembe vevő nyilvántartásainak kidolgozása, **szén-dioxid eltávolítási** jegyzékek és tanúsítási rendszerek létrehozása, valamint **kapacitásépítési** tevékenységek és **tanácsadási** szolgáltatások szervezése
- Az **EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének** (EU ETS) működésével kapcsolatos tudásmegosztás és kapacitásépítés
- Az éghajlatpolitika nyomon követése, felmérése és utólagos értékelése

- A 2024-re rendelkezésre álló támogatási keret **61 980 000 EUR**. Ennek megoszlása kiemelt területek szerint:

LIFE CLIMA kiemelt terület	Rendelkezésre álló forrás	Átlagos projekt költségvetés	Becsült támogatandó projektszám
Az éghajlatváltozás mérséklése (CCM)	28 500 000 EUR	1-5 millió euró	12 projekt
Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz (CCA)	28 500 000 EUR	1-5 millió euró	12 projekt
Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás (GIC)	4 980 000 EUR	0,7-2 millió euró	4 projekt

Projektek **átlagos időtartama: 2-5 év** (maximum 10 év, a megcélzott éghajlati hatás jelentőségével összhangban).

Finanszírozás:

- EU társfinanszírozás: maximum 60 %**
- Önerő: minimum 40% (nem lehet más uniós forrás)**

Egy kiemelt terület választható: a projektcéloknak és projektakcióknak elsődlegesen ezen kiemelt terület célkitűzéseit kell szolgálniuk, ugyanakkor a pályázat „**Szinergiák**” részének keretében kifejthetőek az egyéb kiemelt területeken megvalósuló előnyök.

Kizárólag **jogi személyek** pályázhatnak.

Hatás – 1,5-szeres szorzó!

Bónuszpont kapható például:

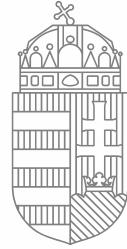
- **transznacionális partnerség**
- **más LIFE alprogrammal való kiemelkedő szinergia;**
- **más, EU által finanszírozott projekt eredményeire való „építkezés”**

Értékelési szempont	Min. kötelező pontszám	Max. pontszám	Súlyozás
Relevancia	10	20	1
Hatás	10	20	1,5
Minőség	10	20	1
Erőforrási szempont	10	20	1
Összes súlyozott pontszám	55	90	N/A
Bónuszpont 1	N/A	2	1
Bónuszpont 2	N/A	2	1
Bónuszpont 3	N/A	2	1
Bónuszpont 4	N/A	2	1
Bónuszpont 5	N/A	2	1
Osszes súlyozott pontszám bónuszpontokkal	55	100	N/A

Felhívás publikálása	2024. április 18.
Benyújtási határidő	2024. szeptember 17.
Eredmények kihirdetése	2025. március
Támogatói Okirat aláírása	2025. május-június

- LIFE Website https://cinea.ec.europa.eu/life_en → LIFE projekt adatbázis
- LIFE rendelet és többéves munkaprogram:
  - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0783&from=EN>
  - https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/life/wp-call/2021-2024/wp_life-2021-2024_en.pdf
- Pályázati felhívás LIFE-2024-SAP-CLIMA: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/life/wp-call/2021-2024/call-fiche_life-2024-sap-clima_en.pdf
- Key Performance Indicators (KPIs): https://cinea.ec.europa.eu/document/download/48e40ab1-8f54-4b00-a891-3926f984cd28_en?filename=eGrants%20KPIs%20short.pdf
- Gyakran ismételt kérdések 2024: https://cinea.ec.europa.eu/document/download/febdf7c9-4c21-4ce1-a0a5-08f8418b5867_en?filename=FAQs_LIFE-2024-Calls_0.pdf

- LIFE CLIMA nemzeti kapcsolattartó: **Kőbányai Dénes**
- lifecclimate@em.gov.hu; denes.kobanyai@em.gov.hu
- Tel.: +36 30 1087756; +36 1 7957216

ENERGIAÜGYI MINISZTERIUM

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!